

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
“Goce Delcev” University – Stip
Педагошки факултет
Faculty of Pedagogy

ГОДИШЕН ЗБОРНИК
ANNUAL MISCELLANEOUS
COLLECTION

Штип – Stip
2007 / 2008

Годишен зборник на Педагошки факултет

Издавач
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

За издавачот
Проф. д-р Саша Митрев

Главен и одговорен уредник
Проф. д-р Блаже Китанов

Редакциски одбор
Проф. д-р Блаже Китанов
Проф. д-р Емилија Петрова-Ѓорѓева
Доц. д-р Снежана Јованова-Митковска
Доц. д-р Соња Петровска
Асс. м-р Кирил Барбареев
Асс. м-р Трајче Стојанов

Лектура
Даница Гавриловска-Атанасовска

Компјутерска подготовка
Славе Димитров

Адреса
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип
Педагошки факултет
Булевар „Гоце Делчев“ бр. 89
2000 Штип

СОДРЖИНА

Д-р Блаже Китанов Повторно воскреснување на Гоце Делчев.....	7
Доц. д-р Снежана Јованова-Митковска Постапки и инструменти за собирање на податоци – Тестирање и тестови на знаења	11
Д-р Снежана Ставрева-Веселиновска, вонреден професор Ѓокиќ Милена, помлад асистент Како да им помогнеме на децата да ја разберат и да ја почитуваат природата?	23
Доц. д-р Владо Петровски Мултикултурализмот, глобализацијата и образованието	31
Доц. д-р Снежана Мирасчиева Комуникациската парадигма на наставата	41
М-р Трајче Стојанов Информација за реализираниот студиски престој на Московскиот педагошки државен универзитет	53
М-р Кирил Барбареев Детето и драмската уметност	57

Пригодна реч по повод 4-ти мај, патронен празник на Педагошки факултет–Штип

Проф. д-р Блаже Китанов

ПОВТОРНО ВОСКРЕСНУВАЊЕ НА ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

Почитувани,

И покрај тоа што спаѓаме меѓу ретките народи на човечката цивилизација кои имаат духовна и предбиблиска и библиска маркација – ние Македонците сме заробеници на историјата на една распарчувана земја и на еден откорнат народ: најголем дел од македонскиот народ денес опстојува во услови на изнудена социјална и етничка димензија: UBI VENE IBI PATRIA! Како резултат на тоа, Македонците последни на Балканот и во Европа создадоа своја држава.

Измина доволно време.

По години независност, полека но сигурно, Македонија станува параболоа за љубовта. Некаде длабоко во душата на секое дете, на секој млад човек, на секој граѓанин, притаена е крупната желба и молитва: Дај боже утре да биде подобро! Да има повеќе светлина и радост во сите нас! Така е при нашето поздравување и чувствување, при нашите средби и веселби, празници и осветувања, свадби и крштакви. Така е кога започнуваат и нашите секојдневни обврски, нашиот работен ден: пред влезот на оваа зграда, во предворјето на Факултетот, при одмин или вкрстување на погледите се слуша гласот на светиот апостол и револуционер Гоце Делчев, се чита неговата и наша задуманост за нашиот јавен живот, за нашата сегашност и нашата иднина.

Во таква атмосфера упорно ми се враќа сеќавањето на една песна од младешките години која содржи молбено обраќање:

*„Воину македонски
Ти ја познаваш тајната на времето
и моќта на зборот македонски“.*

И денес, и овде, по 104 години од смртта на Гоце Делчев се поставува истото реторско прашање: „*Ја познаваш ли воину тајната на времето и моќта на зборот македонски?*“. Одговорот е ист или сличен и се состои од три дела:

1. Да се биде **толерантен** или **градење на способност за толерантност**. Таа, толерантноста, е претежок товар ако не се учи од раѓање, ако не се совладува час поскоро. Тоа го бара нашата историја. Тоа го бара детето заради лебот.

Тоа го бара старецот - да бидеме подобри. Треба да бидеме подобри. Треба да се биде толерантен и да се почитува другиот. Неговиот јазик, неговата култура.

Оттука произлегува и вториот одговор:

2. Да се биде **човечен.**

За човечноста ќе треба пак и пак трпеливо да учиме. Така како што тоа го правеле нашите баби и дедовци, нашите татковци - цели генерации: „*Лебот наш насушен дај ни го денес ... и прости ни ги гревовите наши како што ние им ги простуваме на другите*” или „*Господи дај ни сила и здравје да ги пребродиме пречките, да ги стопиме тегобите. Дај ни сила уште повеќе да ја засакаме Македонија*”. Веќе неколку години љубовта кон Македонија, како синегдоха на Европа и светот, стана нашето колективно ноќно бденије. Посегаме по нејзината дланка. Конечно таа како да ни ја подава дланката на којашто почива едно големо срце, срцето на светлината. За тој момент вреди да се бдее; вреди да се биде и толерантен и човечен.

Но, да се разбереме, патриотизмот не е демонстративно биене в гради, ами количество вложени напори, малку толерантност и мудра човечност.

Враќањето кон овие два феномена е императив. Потребна на времето. Толерантноста и човечноста се патишта по кои треба секојдневно да се движиме и придвижуваме - ако сакаме да се про/најдеме и прегрнеме. Да бидеме посилни од вчера. Да се најдеме – тоа веќе не е само добра волја, тоа е услов за понатамошно постоење. *Conditio sine qua non*.

3. И, најпосле, при секоја пригода, при секое чествување за Гоце, да не ја заборавиме: **културата**. Оној **културен натпревар** преку кој се открива и детерминира идентитетот и духовниот ентитет на секој човек, на секој народ. Нам особено тоа ни треба. Постојана анимација на оној антологиски и универзален аксиом на нашиот просветител и револуционер:

*„Јас го разбираам светот,
единствено, како поле
за културен натпревар
на народите”.*

Само преку зборот и делото - културата; преку нашите статуи и артефакти, со Калето и Баргала, со Плаошник и Стоби, со возобновување на Климентовиот универзитет во Охрид и со отворањето на новиот државен универзитет во Штип, со нашите фрески и манастири, со нашите свона и водопади; со нашите Анастازии, со леб и сол, со сликите пред дождот, со златните прсти на Симона и гласот на Бориса – со сиот духовен багаж и тезаурус на постарите, сегашните и идни генерации – да му кажеме и покажеме на соседот, на другиот во Европа и во Светот – дека ние го разбираме светот, единствено, како поле за културен натпревар на народите.

Само така, **со толерантност, човечност и културен натпревар** можеме да ги одбраниме и да ги чуваме воините македонски, да го осветлуваме и просветлуваме ликот на просветителите, на Гоце и на нему сличните што доаѓаат. Во тој однос, допуштете да изложам пример за погоре реченото. Имено, во историскиот роман „*Куклите на Росица*” од Оливера Николова, на едно место, на прашањето на Веле Марков, дали Гоце Делчев се снашол во Штип, како му оди итн., Даме Груев ќе рече:

„Тој е чудо. (...) Таква енергија, луѓе. Цело Штипско го преора. Создаде јатаци, канали за пренесување на оружје, врски со доверливи села. Едноставно, ја презеде сета работа... Ама што да ви кажам, откако Гоце влезе во Организацијата, сè живна и таа се омасовува со брзина што не ја предвидувавме. Луѓето му веруваат нему, ете што е. Тој е таму, меѓу нив, живее и страда со нив. Во тоа е успехот на тој човек. Ниту им ветува непотребно, ниту ги теши непотребно, ниту ги разочарува непотребно. Ги учи да бидат трпеливи, полека и умно да се подготвуваат и да се надеваат само на себе”.

*„**Треба да се чува таков човек**”,* ќе додаде Васил Главинов (с.253-254).

Ете затоа, почитувани, и ние со нашите песни, со нашето свежо цвеќе, со нашата почит кон неговото дело и име, а особено тие што повторно го воскреснаа Гоцета преку новиот државен универзитет во Штип што ќе го носи неговото име и презиме – покажуваме и докажуваме дека единствено со образование и знаење се создава моќ и капитал што ќе нè поврзе со светот за да изградиме и понудиме пореална надеж за подобра иднина за нас и нашите поколенија.

Благодарам